

AZ ÉRTÉKELÉS HELYE, SZEREPE AZ ÓVODAI NEVELÉS DOKUMENTUMAIBAN

Villányi Györgyné

Apor Vilmos Katolikus Főiskola

Kulcsszavak: óvodai nevelés tartalmi irányítása, dokumentációs rendszer, egymásra-építettség

A 2001-es országos óvodakutatás eredményeiből tudjuk, hogy az óvodákban folyó ellenőrzés, értékelés elvei a helyi nevelési programok kétharmad részében megtalálható. Egyharmad részükben az ellenőrzés és értékelés tartalmi jellemzőre is adnak iránymutatást, módszertani ajánlásokat. Szép számmal vannak azonban olyan programok, ahol teljesen hiányzik az értékelés. Változtatásokra a programbeválás folyamatában, a programmódosítás során volt lehetősége az intézményeknek (2004-ben).

Az óvodák megteremtették az értékelési-mérési rendszerek egyéni arculatát, sajátos feldolgozási módjait. Az értékelés láncolata speciális egységet alkot az óvodai dokumentumokban. A helyi nevelési programok elvekben megfogalmazott értékelési rendszere meghatározza a többi dokumentum: az intézményi minőségfejlesztési program, a csoportnapló és a gyermeki fejlődést nyomon követő fejlődési napló tartalmi jellemzőit.

Az önállóan megírt helyi nevelési programok 30%-a helyi innovációkra épült 1999-ben, és ez 40%-ra emelkedett a programok felülvizsgálata során 2004-ben. A helyi nevelési programok módosításai azt mutatják, hogy 49%-ban jól hasznosították az óvodapedagógusok az eltelt négy év tapasztalatait. Ezek is az óvodapedagógusok széleskörű érdeklődését és a szakmai információk aktív megkeresését, felhasználását igazolják.

Az óvodák 37%-ában írásos dokumentációk készülnek az óvodába lépéskor a gyermekek nyelvi, kommunikációs és mozgásfejlettségéről. Erre épülve tervezik az óvodapedagógusok a képességfejlesztés feladatát.

A programbeválás folyamatában a saját készítésű csoportnaplók megjelenése, a gyermeki fejlődésről készülő feljegyzések egyedi vezetésének kialakítása és az ilyen irányú jó tapasztalatok továbbadása kap hangsúlyt a szakmai fejlesztésekben. Ezen a téren folytatott kutató feltáró munkák által összegyűjtött jó gyakorlatok CD formájában kerülnek forgalomba 2006-ban (OKI, Differenciált fejlesztés).

A csoportnaplók egyedi vezetési módjai, az innovációkra épülő naplóvezetési struktúrák nagyon jól szolgálják az értékelés feladatait. Ez azt mutatja, hogy az óvodapedagógusok folyamatosan elszakadnak a megszokáson alapuló csoportnapló-vezetéstől, megjelennek a pozitív változások: a helyi igényekhez, a gyermekek egyéni fejlődési üteméhez igazodó értékelési eljárások alkalmazása, egyéni fejlesztési tervek készítése. A csoportnaplók, fejlődési naplók bejegyzései a folyamatos nyomon követést teszik lehetővé, ami jól szolgálja a megismerésre épített fejlesztő értékelést.

Az intézményi munkaterv a vezetői értékelés elveit, módszereit tartalmazza, segíti a feladatok minőségi megvalósítását. E munkálatokban az önértékelés kiemelt feladatként jelentkezik a vezetői és pedagógusi munkában.

A helyi programírás és a programbeválás munkálatai szemléletbeli és tartalmi változásokat eredményeztek az óvodai értékelési tevékenységekben, hozzájárultak a szakmai fejlődéshez.